

ZÁKLADNÍ PRINCIPY ZMĚNY VE FINANCOVÁNÍ NEPEDAGOGICKÉ PRÁCE A PROVOZU ŠKOLSTVÍ ÚSC A DSO

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ZPRACOVALO MŠMT, SEKCE EKONOMICKÁ A LEGISLATIVNÍ

SOUČASNÝ STAV FINANCOVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

- vyhláška č. 310/2018 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů,

STRUČNÁ REKAPITULACE – FINANCOVÁNÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

- V současné době školský zákon stanovuje, že ze státního rozpočtu je financována pedagogická a nepedagogická práce, učebnice a učební pomůcky atp., ve školách a školských zařízeních, vše ostatní je odpovědností zřizovatele, tj. kraje, obce, dobrovolného svazku obcí – jedná se o **výkon samostatné působnosti, na niž stát ze státního rozpočtu přispívá.**
- Ze státního rozpočtu není financována činnost jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, školských zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských účelových zařízení nebo škol v přírodě (školské ubytovací zařízení).
- **Pedagogická práce** je financována čistě normativně u základních uměleckých škol, vyšších odborných škol a školských služeb (s výjimkou pedagogické práce ve školních družinách).
- **Pedagogická práce** je financována nákladovo-normativně u ostatních škol a školních družin.
- **Nepedagogická práce** je financována čistě normativně, u škol (s výjimkou ZUŠ) normativem na ředitelství, třídu, pracoviště.
- Dobrovolným svazkům obcí je Ministerstvem financí poskytována dotace „nahrazující“ výnos ze „školského“ koeficientu v rozpočtovém určení daní

ROLE NEPEDAGOGICKÉ PRÁCE

- Nepedagogická práce primárně zajišťuje provozní záležitosti, údržbu a správu majetku zřizovatele - často efektivnější outsourcing, který stávající systém financování fakticky znemožňuje; zároveň zřizovatel není nijak systémem financování motivován na zefektivňování činností nebo investování do „školy“ - investice či outsourcing zřizovatel hradí z vlastních prostředků (RUD), zatímco lidskou práci hradí stát (státní rozpočet).
- Lze jen obtížně oddělit, jaká práce souvisí s činností školy a školského zařízení a jaká s ostatními činnostmi právnické osoby – typickou ukázkou je pak školní stravování, kdy se setkává stravování dětí, žáků a studentů (tj. hmotné zabezpečení) se stravováním zaměstnanců.
- Není v zásadě normovatelná, jen z části je odvislá od počtu dětí, žáků a studentů či rámcového vzdělávacího programu.
- V normativním financování nelze zacílit peněžní prostředky pouze tam, kde jsou nezbytně nutné, dochází k neefektivní alokaci zdrojů.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY - NÁVRH

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CO SE NEMĚNÍ

- Zaměstnavatelem nepedagogických zaměstnanců může být nadále „škola“
- Systém odměňování
- Rozdělení rolí mezi krajskými úřady, ORP a MŠMT
- Povinnost zajišťovat hmotné zabezpečení

CO SE NAVRHUJE – ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Závazek státu omezit pouze na financování pedagogické práce ve školách a školských zařízeních (vč. pedagogické činnosti zajišťované formou služby), ostatní výdaje tak budou povinností/odpovědností zřizovatele (kraje, obce a dobrovolného svazku obcí).
- V oblasti tzv. ONIV by byly stanovovány normativy už pouze na pedagogickou práci zajišťovanou formou služby, jako je příprava na získání řidičských oprávnění, svářečských průkazů, příp. povinnou výuku plavání na 1. stupni ZŠ.
- Změnu je třeba provést zákonem - novelou školského zákona (561/2004 Sb.) a zákona o rozpočtovém určení daní (243/2000 Sb.).
- Dále je nezbytné upravit i financování činnosti soukromého školství (zákon č. 306/1999 Sb.) a tím i církevního školství – sjednocení základních principů, viz dále.
- Zvýšení podílu obcí a krajů na sdílených daních – u obcí zvýšení stávajícího („provozního“) koeficientu a jeho rozšíření o další jednotky „výkonu“; u krajů stanovení samostatného „školského“ podílu nezahrnujícího „provozní“ složku – nutné řešit až v rámci komplexní změny krajského RUD.

CO SE NAVRHUJE – ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Nositelem daňového výnosu by byl/o:
 - dítě MŠ, přípravné třídy a přípravného stupně (bez individuálně vzdělávaných)
 - žák ZŠ (bez § 38 a § 41), SŠ, KON a ZUŠ
 - student VOŠ
 - žák, student ubytovaný v domově mládeže a internátu
 - dítě v dětském domově
- Jedná se o období současného nastavení financování školských služeb z úrovně MŠMT, kdy MŠMT stanovuje na školské služby tzv. republikové normativy, přičemž zvlášť se stanoví normativ na rodinnou skupinu dětského domova, na žáka a studenta v domově mládeže a internátu a na dítě, žáka a studenta pro zbylé školské služby (tzv. zbytkový normativ)
- Výchozí premisou tedy je, že dítě, žák a student kromě docházky do školy využívá i školské služby, které na daný druh školy navazují a proto i peněžní prostředky mají směřovat na dítě, žáka a studenta
- Stejně jako v současné době budou peněžní prostředky směřovány dle zřizovatele, ale i sídla školy/školského zařízení

CO SE NAVRHUJE – ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Nově by se do RUD zahrnovaly i svazkové školy, přičemž výnos půjde za obcí, v níž má daná svazková škola sídlo – bude na členských obcích, aby si (ideálně smluvně) ošetřili způsob financování svazkové školy – např. dle předpokládané částky výnosu, kterou každoročně zveřejňuje Ministerstvo financí
- Objektivní rozdíly ve finanční náročnosti pedagogické práce a provozu by byly řešeny systémem koeficientů/vah – nová příloha zákona č. 243/2000 Sb. – ovlivní i stávající „školský RUD“
- Doplnění „školského RUD“ o systém koeficientů/vah se navrhuje následovně:
 - dvojnásobný výnos na dítě ve speciální třídě/škole MŠ a přípravném stupni ZŠ speciální
 - dvojnásobný výnos na žáka ve speciální třídě/škole ZŠ a SŠ a žáka a studenta v internátu
 - devítinásobný výnos na dítě v dětském domově
 - desetinový výnos na žáka ZUŠ
 - *k diskusi zvýhodněný výnos na žáka svazkové školy (nynější systém financování „bonusuje“ svazkovou školu dvojnásobně za další pracoviště) – pracovní návrh koeficientu 1,15*

CO JE DOBRÉ VĚDĚT

- Veškeré propočty jsou prováděny na datech roku 2024 a „výkonech“ školního roku 2023/2024 – ale změna nejdříve ve od 1. 9. 2025
- Propočty jsou určitým zjednodušením za oblast školských služeb – stávající stav propočten přes republikové normativy, nezohledňují se krajské normativy ani „dohodovací“ řízení
- Přepočtem pro RUD vzniká průměr – nový „normativ“
- Mění se pohled na zajišťování peněžních prostředků na školní stravování – nositelem dítě, žák, student, nikoliv stravovaný. Respektuje se při tom § 122 odst. 3 ŠZ – hmotné zabezpečení (stravování) zajišťuje pro „své“ děti, žáky a studenty právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, v případě ÚSC a DSO lze i ve spolupráci se zřizovatelem
- Dojde mezi obcemi k určitému přerozdělení i stávajícího „školského koeficientu“, neboť se nevytváří samostatný „nepedagogický“ koeficient
- Dobrovolné svazky obcí nebudou mít od roku 2026 nárok na dotaci ze státního rozpočtu (současný poskytovatel - Ministerstvo financí)